

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART HAAPSALU VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

TAL
TECH

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	HAAPSALU LINN
TEEKAARDI KOOSTAJA	Briti Klimberg
TOIMETAJAD	Ulrika Hurt, Tarmo Tuisk, Jaana Merisaar
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajanduslane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	7
IV KOOSTÖÖ	8
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	9
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID.....	10

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

- ringmaja loomine
- ettevõtete kaasamine koos HLV-ga ringmajandusse
- kasutada Läänemaal olevat ressursi ringmajanduses

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

Esmase prioriteedina:

- ringmajandusalane teavitustegevus
- jäätmemajanduse edendamine

Teisese prioriteedina:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

Kõik loetletud teemad vajavad edendamist:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- tänapäeval toodetakse joogikõrsi, rookatuseid jt tooteid roostikest
- Haapsalus on nn Meeste koda, mis tegeleb ringsete käsitööpraktikatega

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Ringmaja rajamine, mis võimaldab mh uuskasutust (korduskasutust).

Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOVis ja allasutustes

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine vastavalt seadusandluse arengule
- avalike hoonete ja teehituse rohehanked

Ringmajandusalane teavitustegevus

- "ringmajanduse saadikud" ettevõtetesse

Jäätmemajanduse edendamine

- nutikad prügikastid Haapsalu linna
- ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm
- piirkondlikud jäätmekäitlustehased (sh biogaasi tootmine)
- jäätmejaama või -keskuse laiendamine ringmajanduse otstarbel

Rohelise Kontori sertifikaat

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Prioriteetsed parimad praktikad:

- taastuvenergeetika algatatud projektide elluviimine ja päikeseparkide edendamine
- leidub palju roogu, teisi veetaimi ja orgaanilisi setteid, mis vajab kasutust
- turba senisest suurem väärindamine
- ravimuda kasutamine
- ettevõtete liitude loomine: ringmajanduse töögrupi loomine; ringmajanduse maakondliku koordinaatori ametikoha tekitamine; infopäevad ettevõtjale
- Rohelise Kontori sertifikaat linnavalitsusele, sh prügi sorteerimise praktika sisseviimine
- Uuemõisa tööstuspargis ringmajanduse edendamine
- merekeskuse rajamine Haapsalu linnas, kus võiks rakendada ringmajanduslikke traditsioone
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine
- ringmajanduse töögrupi loomine

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- bioenergia ressursside ja kasutuspotentsiaali kaardistamine

Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

- praktiline ringmajanduse ärimudelite juhend ettevõtetele näidete ja käepäraste tööriistadega

Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel

- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine
- ringmajanduskeskused / parandustöökojad / uuskasutuskeskused
- koostöö lähivaldadega: ühine jäätmekava, energia- ja kliimakava, ringmajanduse kompetentsikeskus vms
- maakondlikud koolitused, eksperdid

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- ringse linna/piirkonna projekt

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- ringmajanduse kohalik või piirkondlik toetusmeede

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

- ringmajandusalane teavitustegevus
- jäätmemajanduse edendamine

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

Uuringuid või analüüsid, mida on vaja ringmajanduse valdkonnas vaja läbi viia:

- bioenergia ressursside ja kasutuspotentsiaali kaardistamine

IV KOOSTÖÖ

Peamine koostööpiirkond on Läänemaa, kus paiknevad Haapsalu linnaga piirnevad lähivallad.

RINGMAJANDUSE ALANE KOOSTÖÖ OMAVALITSUSE TERRITOORIUMIL

- Ettevõtete liitude loomine. Infopäevad ettevõtjaile.

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Ringmajanduse maakondliku koordinaatori ametikoha tekitamine.
- Ringmajanduse töögrupi loomine, mis koosneks spetsialistidest, kes aitaksid ringmajandusega seotud tegevused lõpuni viia.

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Koostöö omavalitsuste ja ettevõtetega, suunamine parimate ringmajanduslike praktikate juurde.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Eeskujulik - jäätmekavas on määratud eesmärgid ja tegevused, kuidas suurendada jäätmete ringlusse võtmist.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Eeskujulik - jäätmehoolduseeskirjas on sätestatud, et korraldatud jäätmeveo raames on liigiti kogumine (lisaks segaolmejäätmetele vanapaber, bio- ja suurjäätmed) kõigile jäätmevaldajatele kohustuslik.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Baastase - on kehtestatud nõuded jäätmeveo raames kogutud jäätmete edasiseks käitlemiseks.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Edasijõudnu - igas punktis peab olema võimalik anda ära kõiki pakendite liike vähemalt kolmeks liigiks kogutuna.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Eeskujulik - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse vähemalt järgmised jäätmed liigiti: segaolme, paber-, bio-, pakend- ning suurjäätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Eeskujulik - vähemalt viiel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval. Kokku vähemalt 40 tundi nädalas ja vähemalt 8 tundi ühel puhkepäeval.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Baastase - Jäätmejaamad võtavad vastu järgmisi jäätmeliike: paber ja kartong, plastid, metallid, klaas, biolagunevad aia ja haljastusjätmed, bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastusjätmed, pakendid, puit, tekstiil, suurjätmed, probleemtoodete jätmed ja ohtlikud jätmed (Keskkonnaministri määrus "Olmejäätmete liigiti kogumise ja sortimise nõuded ja kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused", paragrahv 2 lõige 3).

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Edasijõudnu - omavalitsuse veebilehel on leitav informatsioon jäätmeteket vältivate tegevuste kohta.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuvenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuvenergiaalaid?

Edasijõudnu - omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on eraldi käsitletud taastuvenergiaalaid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Baastase - pakutakse jäätmehooldusalast nõustamist ja viiakse läbi teavitamist.